

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного
факультету Олещіренко Т.О.

(підпис)

« 31 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

«Основи психопрофілактики»

освітнього рівня бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія

(код і назва спеціальності)

ОПП «Практична психологія»,
«Психологія розвитку особистості»

Шифр за навчальним планом ПП14

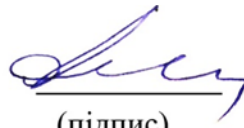
Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «*Основи психопрофілактики*», затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова.

Розробник: *Хлонь О.М.*, канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри практичної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

«30» серпня 2023 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Митник О.Я.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 5		Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи. Інтерактивні методи: мікрвикладання, інверсії, емпатії, інциденту Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
Спеціальність (код, назва) 053 «Психологія»	Загальна кількість годин - 150		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції:		
	22	10	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Нормативна	14 год – пр., 18 год– с.	6 год – пр., 6 год– с.	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 3-й	20		Форми поточного контролю: МКР, ІНДЗ
	Індивідуальна робота:		
Семестр: 5-й, 6-й			
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) 3 год - аудиторне: 4 год - самостійна робота	76	128	Форма підсумкового контролю: <i>іспит</i>
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - укр.	50%:50%	10% : 90%	

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні види психопрофілактичної роботи у вітчизняній практичній психології, психолого-педагогічний інструментарій їх організації та проведення у межах професійної діяльності практичного психолога

Міждисциплінарні зв'язки.

Зміст курсу «Основи психопрофілактики» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Організація психологічної служби», «Психологія сім'ї»,

«Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Реабілітаційна психологія».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є формування професійної компетентності студентів психологів з планування та здійснення психологічної профілактики у різних сферах діяльності практичного психолога; вироблення умінь і навичок практичного застосування теоретичних знань.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи психопрофілактики» є:

- формування у студентів знань з теоретичних основ організації та здійснення психологічної профілактики в різних сферах діяльності психолога;
- вироблення практичних навичок психопрофілактичної роботи з використанням знань даного курсу;
- стимулювання творчої активності в ході самостійної роботи та виконання науково-дослідних завдань.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
ПРН12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.	ЗК9. Здатність працювати в команді. ФК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
ПРН24. Здатність продемонструвати знання й уміння щодо визначення видів діяльності практичних психологів, їх основних методів роботи; розрізнення категорій клієнтів, які звертаються за психологічною допомогою; орієнтуватися у різних ситуаціях міжособистісної взаємодії; на партнера, виявляти поважне, доброзичливе безоцінне ставлення до нього, враховуючи його стан та можливості; формулювати і структурувати психологічні дані у формі письмового протоколу.	ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС: 150 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I. Основи психологічної профілактики													
1	Т.1.1 Психологічна профілактика як окремий вид діяльності практичного психолога	8	2	2	2	2	6	2	2				8
2	Т.1.2. Методика планування та організації психопрофілактичних заходів	8	2	2	2	2	6	2	2				8
3	Т.1.3. Психологічна профілактика в структурі діяльності психологічної служби	6	2		2	2	6						8
4	Т.1.4. Психологічна профілактика у закладах освіти	8	2	2	2	2	6	2		2			8
5	Т.1.5. Задачі методи та напрямки психогієни	6	2		2	2	8	2				2	8
6	МКР № 1						2						2
Разом за змістовим модулем 1:		44	10	6	10	10	46	8	4	2		2	40
Змістовий модуль II Напрямки профілактичної роботи у практичній психології													
7	Т.2.1 Психопрофілактика педагогічної занедбаності, шкільної дезадаптації та дидактогенії	6	2	2		2	6	2	2				8
8	Т.2.2 Психологічна профілактика шкідливих звичок	4	2			2	6	2		2			8
9	Т.2.3 Психологічна профілактика девіантної поведінки	6	2		2	2	6	2	2				8
10	Т.2.4 Психологічна профілактика суїцидальної поведінки	4		2	2		6	2		2			8
11	Т.2.5 Психопрофілактика нервово-психічних порушень	6	2		2	2	6	2				2	8
12	Т.2. 6 Психологічна профілактика професійного вигорання	6	2	2	2		4	2	2				16

13	Т.2. 7 Психопрофілактика конфліктних ситуацій в освітньому середовищі	4	2			2	4	2			2	16
14	Т.2. 8 Профілактика культової психічної залежності особистості	2		2			4					16
15	МКР № 2						2					2
Разом за змістовим модулем 2:		46	12	10	8	10	44	14	6	6	4	100
Разом годин:		90	22	14	18	20	90	22	10	6	6	162

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Змістовий модуль 1. Основи психологічної профілактики	36	10
1.1	Тема 1. Психологічна профілактика як окремий вид діяльності практичного психолога Визначення поняття та специфічні особливості психологічної профілактики. Загальні цілі та завдання психологічної профілактики. Принципи психопрофілактики. Характеристика рівнів психологічної профілактики. Зв'язок психологічної профілактики з іншими видами діяльності практичного психолога. Етичні та нормативні вимоги до організації і проведення психопрофілактичної роботи. Проблеми та сучасний стан психологічної профілактики у нашій країні. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • <i>основні:</i> [2,4, 6,11,18,20,21,22]; • <i>додаткові:</i> [1,4,8,9,10,12-21,28,30,33-35]	8	2
1.2	Тема 2. Методика планування та організації психопрофілактичних заходів Предмет, суб'єкти та об'єкти психопрофілактичної роботи. Форми та методи психологічної профілактики. Планування та організація психопрофілактичних заходів. Моделі психопрофілактичних програм. Документування психопрофілактичної роботи психолога. Специфічні особливості планування та організації психопрофілактичних заходів. Планування комплексних медикопсихологічних та соціально-психологічних профілактичних заходів. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • <i>основні:</i> [14,16-22]; • <i>додаткові:</i> [2,4,6-8,21-23].	8	2

1.3	Тема 3. Психологічна профілактика в структурі діяльності психологічної служби (ПС) Напрямки та завдання психопрофілактичної роботи ПС. Види та форми психопрофілактичної роботи ПС. Психопрофілактична робота служби сім'ї та молоді. Профілактична робота служби профорієнтації та працевлаштування населення. Проблеми сучасного стану психопрофілактичної роботи вітчизняної ПС. Сутність соціально-психологічної профілактики. Участь волонтерів у психопрофілактичних заходах ПС. Роль засобів масової інформації в реалізації завдань психологічної профілактики ПС. Значення психопрофілактичної роботи ПС у розв'язанні проблем сучасного суспільства. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [2,4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [15,28,35].	6	2
1.4	Тема 4. Психологічна профілактика у закладах освіти Організація психопрофілактичної роботи у дошкільних навчально-виховних закладах. Зміст і завдання психопрофілактичної роботи шкільного психолога. Форми та методи психологічної профілактики у школі. Особливості психопрофілактичної роботи у вищих закладах освіти. Організація та проведення комплексних психолого-педагогічних профілактичних заходів. Особливості психопрофілактичної роботи з дітьми різних вікових категорій. Принципи організації психопрофілактичних заходів у закладах освіти. Особливості планування психопрофілактичної роботи психолога освітнього закладу. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [14,16-22]; • додаткові: [2,4,6-8,21-23].	8	2
1.5.	Тема 5. Задачі, методи та напрямки психогієни Групи методів психогієни. Санітарна просвіта. Методи, спільні із психотерапією та психокорекцією: методи оздоровлення на основі мистецтва та творчості; ментальні вправи; трансів методи; бібліотерапія; ведення щоденника. Методи біологічного зворотного зв'язку Психогієна дитинства, психогієна підліткового та юнацького віку, психогієна дорослості, психологія і психогієна старіння та довголіття. Основні стресори людей похилого та старечого віку та шляхи їх подолання. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [2,4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [1,4,8,9,10,12-21,28,30,33-35]	6	2
II		46	12
2.1	Змістовий модуль 2. Напрямки профілактичної роботи у практичній психології Тема 1. Психопрофілактика педагогічної занедбаності, шкільної дезадаптації та дидактогенії Визначення поняття та ознаки педагогічної занедбаності.	6	2

	Форми та вікові особливості прояву педагогічної занедбаності. Принципи та методи профілактики педагогічної занедбаності. Роль сім'ї у профілактиці педагогічної занедбаності. Визначення, причини та рівні прояву шкільної дезадаптації. Механізми та форми шкільної дезадаптації. Профілактика шкільної дезадаптації. Дидактогенія як різновид шкільного неврозу. Напрямки та методи профілактики дидактогенії. Особистісні властивості школярів, які становлять групу ризику щодо виникнення дидактогенії. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [1,2, 5, 10,14,27,30-35].		
2.2	Тема 2. Психологічна профілактика шкідливих звичок Сучасний стан проблеми поширення шкідливих звичок серед дітей та молоді. Психологічний аналіз чинників формування шкідливих звичок. Моделі психопрофілактики шкідливих звичок. Напрямки та форми профілактики шкідливих звичок серед дітей і молоді. Вікові особливості психологічної профілактики шкідливих звичок. Принципи антинаркотичного виховання дітей і підлітків. Роль засобів масової інформації у профілактиці шкідливих звичок. Умови та критерії ефективності психологічної профілактики шкідливих звичок. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [2, 9,12,16,19].	4	2
2.3	Тема 3. Психологічна профілактика девіантної поведінки Визначення поняття девіантної поведінки та причини її формування. Психологічні прояви девіантної поведінки. Психологічна класифікація девіантної поведінки. Мотиви девіантної поведінки. Моніторинг та діагностика девіантної поведінки. Принципи психологічної профілактики девіантної поведінки. Рівні та умови психопрофілактики девіантної поведінки. Форми і методи психологічної профілактики девіантної поведінки <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [1, 13].	6	2
2.4	Тема 4. Психологічна профілактика суїцидальної поведінки Сучасний стан проблеми суїциду та його психопрофілактики. Визначення поняття суїцидальної поведінки. Мотиви та причини суїцидальної поведінки. Види суїциду. Методи психологічної діагностики суїцидального ризику. Зовнішні ознаки суїцидального ризику. Особливості надання невідкладної психологічної допомоги особам групи суїцидального ризику. Суїцидальна превенція. Види профілактики суїцидальної поведінки. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [1,2, 5, 10,14,27,30-35].	4	

2.5	Тема 5. Психопрофілактика нервово-психічних порушень Загальна характеристика доклінічних нервово-психічних порушень. Психогенії: визначення, форми, причини виникнення. Основні напрямки профілактики нервово-психічних порушень. Психологічні заходи запобігання нервово-психічних порушень. Особливості профілактики неврозів у людей (дітей, школярів, дорослих) з різним типом ВНД. Вікові особливості профілактики нервово-психічних порушень. Принципи, рівні та методи профілактики депресивних розладів. Сучасний стан проблеми поширеності та профілактики нервово-психічних порушень. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [2, 9,12,16,19].	6	2
2.6	Тема 6. Психологічна профілактика професійного вигорання Визначення та причини професійного вигорання. Складові та симптоми професійного вигорання. Індивідуально-психологічні особливості людей схильних до професійного вигорання. Фази професійного вигорання. Основні напрямки профілактики професійного вигорання. Заходи профілактики професійного вигорання. Методи психопрофілактики професійного вигорання. Роль здорового способу життя у профілактиці професійного вигорання. Особистісний підхід до профілактики професійного вигорання. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22]; - додаткові: [1, 13].	6	2
2.7	Тема 7. Психопрофілактика конфліктних ситуацій в освітньому середовищі Аналіз видів конфліктів в освітньому середовищі. Зміст, структура, психологічних проблем освітнього середовища. Умови профілактики конфліктів у педагогічному колективі, рівнів та чинників розвиненості конфліктологічної компетентності як умови профілактики конфліктів в учнівському колективі. Розробка тренінгової програми з розвитку конфліктологічної компетентності практичних психологів щодо профілактики конфліктів в освітньому середовищі. . <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [1,2, 5, 10,14,27,30-35].	4	2
2.8	Тема 8. Психопрофілактика культової психічної залежності особистості Аналіз проблеми культової психічної залежності особистості. Характеристика та типи деструктивних культів. Прийоми і засоби деструктивного контролю свідомості. Індивідуально-психологічні особливості людей, які найчастіше стають жертвами деструктивних культів. Механізми формування культової психічної залежності	2	

	особистості. Рівні та заходи профілактики культової психічної залежності. Специфічні особливості психологічного консультування з проблем культової психічної залежності особистості. Роль сім'ї та правоохоронних органів, державних і громадських структур у профілактиці культової психічної залежності особистості. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22]; • додаткові: [2, 9,12,16,19].		

4.2. Плани семінарських, практичних та лабораторних занять

Змістовий модуль 1. Основи психологічної профілактики

Семінарське заняття 1 (тема І.1). *Поняття, цілі та принципи психологічної профілактики (2 год)*

1. Визначення поняття психологічної профілактики.
2. Загальні цілі психологічної профілактики.
3. Принципи психопрофілактики.
4. Характеристика рівнів психологічної профілактики.
5. Зв'язок психологічної профілактики з іншими видами діяльності практичного психолога.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основна:** [2,4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткова:** [1,4,8,9,10,12-21,28,30,33-35].

Практичне заняття 1 (тема І.1). *Психологічна профілактика в нашій країні (2 год)*

1. Етичні вимоги до організації і проведення психопрофілактичної роботи.
2. Проблеми психологічної профілактики у нашій країні.
3. Нормативні вимоги до організації і проведення психопрофілактичної роботи.
4. Сучасний стан психологічної профілактики у нашій країні.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основна:** [2,4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткова:** [1,4,8,9,10,12-21,28,30,33-35].

Лабораторне заняття 1 (тема І.1). *Завдання та особливості психологічної профілактики (2 год)*

1. Специфічні особливості психологічної профілактики
2. Завдання психологічної профілактики.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [2,4, 6,11,15,18,20,21,22];
- *додаткові*: [15,28,35].

Практичні заняття 2 (тема І.2). *Форми та методи психологічної профілактики (2 год)*

1. Предмет психопрофілактичної роботи.
2. Суб'єкти та об'єкти психопрофілактичної роботи.
3. Форми психологічної профілактики.
4. Методи психологічної профілактики

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основна*: [2,4, 6,11,18,20,21,22];
- *додаткова*: [1,4,8,9,10,12-21,28,30,33-35].

Семінарське заняття 2 (тема І.2). *Планування та організація психопрофілактичних заходів (2 год)*

1. Планування психопрофілактичних заходів
2. Організація психопрофілактичних заходів.
3. Моделі психопрофілактичних програм.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [14,16-22];
- *додаткові*: [2,4,6-8,21-23].

Лабораторне заняття 2 (тема І.2). *Документування та планування комплексних медикопсихологічних та соціально-психологічних профілактичних заходів (2 год)*

1. Документування психопрофілактичної роботи психолога.
2. Специфічні особливості планування психопрофілактичних заходів.
3. Специфічні особливості організації психопрофілактичних заходів.
4. Планування комплексних медикопсихологічних заходів.
5. Планування комплексних соціально-психологічних профілактичних заходів.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [2,4, 6,11,15,18,20,21,22];
- *додаткові*: [15,28,35].

Семінарське заняття 3 (тема І.3). *Види та форми психопрофілактичної роботи психологічної служби (2 год)*

1. Напрямки та завдання психопрофілактичної роботи психологічної служби.
2. Види психопрофілактичної роботи психологічної служби.
3. Форми психопрофілактичної роботи психологічної служби.
4. Участь волонтерів у психопрофілактичних заходах психологічної служби.
5. Значення психопрофілактичної роботи психологічної служби у розв'язанні проблем сучасного суспільства

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [2,4, 6,11,18,20,21,22];

- **додаткові:** [15,28,35].

Лабораторне заняття 3 (тема І.3). Профорієнтація та працевлаштування, сутність соціально-психологічної профілактики (2 год)

1. Психопрофілактична робота служби сім'ї та молоді.
2. Профілактична робота служби профорієнтації та працевлаштування населення.
3. Проблеми сучасного стану психопрофілактичної роботи вітчизняної психологічної служби.
4. Сутність соціально-психологічної профілактики
5. Роль засобів масової інформації в реалізації завдань психологічної профілактики психологічної служби.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,4, 6,11,15,18,20,21,22];
- **додаткові:** [15,28,35].

Практичні заняття 4 (тема І.4). Організація та зміст психопрофілактичної роботи у дошкільних закладах та школах(2 год)

1. Організація психопрофілактичної роботи у дошкільних навчально-виховних закладах.
2. Зміст психопрофілактичної роботи шкільного психолога.
3. Завдання психопрофілактичної роботи шкільного психолога.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [15,28,35].

Семінарське заняття 4 (тема І.4). Особливості психопрофілактичної роботи в школі та вищих закладах освіти (2 год)

1. Методи психологічної профілактики у школі.
2. Особливості психопрофілактичної роботи у вищих закладах освіти.
3. Проведення комплексних психолого-педагогічних профілактичних заходів.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [15,28,35].

Лабораторне заняття 4.1 (тема І.4). Робота психолога освітнього закладу (2 год)

1. Особливості психопрофілактичної роботи з дітьми різних вікових категорій.
2. Принципи організації психопрофілактичних заходів у закладах освіти.
3. Особливості планування психопрофілактичної роботи психолога освітнього закладу.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,4, 6,11,15,18,20,21,22];
- **додаткові:** [15,28,35].

Лабораторне заняття 4.2 (тема I.4). Психологічна профілактика в школі (2 год)

1. Організація комплексних психолого-педагогічних профілактичних заходів.
2. Форми психологічної профілактики у школі.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,4, 6,11,15,18,20,21,22];
- **додаткові:** [15,28,35].

Практичні заняття 5 (тема I.5). Методи психогієни та санітарна просвіта (2 год)

1. Групи методів психогієни.
2. Санітарна просвіта.
3. Методи, спільні із психотерапією та психокорекцією.
4. Методи оздоровлення на основі мистецтва та творчості.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [15,28,35].

Семінарське заняття 5 (тема I.5). Методи психопрофілактики (2год)

1. Методи біологічного зворотного зв'язку
2. Ментальні вправи.
3. Трансові методи.
4. Бібліотерапія.
5. Ведення щоденника.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [15,28,35].

Лабораторне заняття 5 (тема I.5). Психогієна (2 год)

1. Психогієна дитинства.
2. Психогієна підліткового та юнацького віку.
3. Психогієна дорослості.
4. Психологія і психогієна старіння та довголіття
5. Основні стресори людей похилого та старечого віку та шляхи їх подолання

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,4, 6,11,15,18,20,21,22];
- **додаткові:** [15,28,35].

Змістовий модуль 2. Напрямки профілактичної роботи у практичній психології

Практичні заняття 6 (тема 2.1). Профілактика педагогічної занедбаності (2 год)

1. Визначення поняття та ознаки педагогічної занедбаності.
2. Форми та вікові особливості прояву педагогічної занедбаності

3. Принципи та методи профілактики педагогічної занедбаності.
4. Роль сім'ї у профілактиці педагогічної занедбаності
5. Визначення, причини та рівні прояву шкільної дезадаптації

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [1,2, 5, 10,14,27,30-35].

Лабораторне заняття 6 (тема 2.1). Профілактика шкільної дезадаптації (2 год)

1. Механізми та форми шкільної дезадаптації.
2. Профілактика шкільної дезадаптації.
3. Дидактогенія як різновид шкільного неврозу.
4. Напрямки та методи профілактики дидактогенії
5. Особистісні властивості школярів, які становлять групу ризику щодо виникнення дидактогенії

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [1,2, 5, 10,14,27,30-35].
-

Лабораторне заняття 7 (тема 2.2). Антинаркотичне виховання та профілактика адиктивної поведінки (2 год)

1. Вікові особливості психологічної профілактики шкідливих звичок.
2. Принципи антинаркотичного виховання дітей і підлітків.
3. Роль засобів масової інформації у профілактиці шкідливих звичок.
4. Умови та критерії ефективності психологічної профілактики шкідливих звичок

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [1,2, 5, 10,14,27,30-35].

Семінарське заняття 7 (тема 2.3). Форми і методи психологічної профілактики девіантної поведінки (2 год)

1. Моніторинг та діагностика девіантної поведінки.
2. Принципи психологічної профілактики девіантної поведінки.
3. Рівні та умови психопрофілактики девіантної поведінки.
4. Форми і методи психологічної профілактики девіантної поведінки.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [1,2, 5, 10,14,27,30-35].

Лабораторне заняття 8 (тема 2.3). Девіантна поведінка та психопрофілактика (2 год)

1. Визначення поняття девіантної поведінки та причини її формування.

2. Психологічні прояви девіантної поведінки
3. Психологічна класифікація девіантної поведінки.
4. Мотиви девіантної поведінки

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [2, 9,12,16,19].

Практичні заняття 7 (тема 2.4). Суїцидальна поведінка та психопрофілактика (2 год)

1. Сучасний стан проблеми суїциду та його психопрофілактики.
2. Визначення поняття суїцидальної поведінки.
3. Мотиви суїцидальної поведінки.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [2, 9,12,16,19].

Семінарське заняття 8 (тема 2.4). Діагностика суїцидального ризику (2 год)

1. Причини суїцидальної поведінки.
2. Види суїциду.
3. Методи психологічної діагностики суїцидального ризику.
4. Зовнішні ознаки суїцидального ризику.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [2, 9,12,16,19].

Семінарське заняття 9 (тема 2.5). Профілактика нервово-психічних порушень (2 год)

1. Загальна характеристика доклінічних нервово-психічних порушень.
2. Психогенії: визначення, форми, причини виникнення.
3. Основні напрямки профілактики нервово-психічних порушень.
4. Психологічні заходи запобігання нервово-психічних порушень.
5. Особливості профілактики неврозів у людей (дітей, школярів, дорослих) з різним типом ВНД.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [1, 13].

Лабораторне заняття 9 (тема 2.5). Профілактика депресивних розладів (2 год)

1. Вікові особливості профілактики нервово-психічних порушень.
2. Принципи, рівні та методи профілактики депресивних розладів.

3. Сучасний стан проблеми поширеності та профілактики нервово-психічних порушень

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [2, 9,12,16,19].

Практичні заняття 8 (тема 2.6). Профілактика професійного вигорання (2 год)

1. Визначення та причини професійного вигорання.
2. Складові та симптоми професійного вигорання.
3. Індивідуально-психологічні особливості людей схильних до професійного вигорання.
4. Фази професійного вигорання.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [1, 13].

Семінарське заняття 10 (тема 2.6). Здоровий спосіб життя у профілактиці професійного вигорання (2 год)

1. Основні напрямки профілактики професійного вигорання.
2. Заходи профілактики професійного вигорання.
3. Методи психопрофілактики професійного вигорання.
4. Роль здорового способу життя у профілактиці професійного вигорання.
5. Особистісний підхід до профілактики професійного вигорання.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [1, 13].

Практичні заняття 9 (тема 2.8). Деструктивні культури та психопрофілактика (2 год)

1. Аналіз проблеми культової психічної залежності особистості.
2. Характеристика та типи деструктивних культів.
3. Прийоми і засоби деструктивного контролю свідомості.
4. Індивідуально-психологічні особливості людей, які найчастіше стають жертвами деструктивних культів.
5. Механізми формування культової психічної залежності особистості
6. Рівні та заходи профілактики культової психічної залежності

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 4, 6,11,18,20,21,22];
- **додаткові:** [1, 13].

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Охарактеризувати поняття, цілі та принципи психологічної профілактики.	Доповідь на з. 1 (модуль 1)
2.	Охарактеризувати етичні вимоги до організації і проведення психопрофілактичної роботи. Законспектувати основні тези етичного кодексу психолога	Доповідь на з. 2 (модуль 1)
3.	Добір матеріалу та складання рекомендацій щодо психологічної профілактики психолога на робочому місці.	Доповідь на з. 3 (модуль 1)
4.	Підбір психодіагностичних методик та методів психологічної профілактики Моделювання психопрофілактичних заходів та створення моделей психопрофілактичних програм	Доповідь на з. 4 (модуль 1) Захист проєктів на з. 5 (модуль 1)
5.	Моделювання документування психопрофілактичної роботи психолога.	Доповідь на з. 6 (модуль 1)
6.	Проблеми та сучасний стан психологічної профілактики у нашій країні.	Доповідь на з. 7 (модуль 1)
7.	Контроль та критерії ефективності психопрофілактичної роботи.	Доповідь на з. 8 (модуль 1)
8.	Типологія психопрофілактичних заходів.	Доповідь на з. 9 (модуль 1)
9.	Специфічні особливості планування та організації психопрофілактичних заходів	Доповідь на з. 10 (модуль 1)
10.	Планування комплексних медикопсихологічних та соціальнопсихологічних профілактичних заходів.	Доповідь на з. 11 (модуль 1)
11.	Сутність психологічної профілактики.	Доповідь на з. 12 (модуль 1)
12.	Участь волонтерів у психопрофілактичних заходах ПС.	Доповідь на з. 13 (модуль 1)
13.	Роль засобів масової інформації в реалізації завдань психологічної профілактики ПС.	Доповідь на з. 14

		(модуль 1)
14.	Значення психопрофілактичної роботи ПС у розв'язанні проблем сучасного суспільства.	Доповідь на з. 15 (модуль 1)
15.	Організація та проведення комплексних психологопедагогічних профілактичних заходів.	Доповідь на з. 16 (модуль 1)
16.	Особливості психопрофілактичної роботи з дітьми різних вікових категорій.	Доповідь на пр..з. 13 (модуль 1)
17.	Якими принципами повинен керуватись психолог закладу освіти при організації психопрофілактичних заходів?	Доповідь на з. 17 (модуль 1)
18.	Особливості планування психопрофілактичної роботи психолога освітнього закладу.	Доповідь на з. 18 (модуль 1)
19.	Форми та вікові особливості прояву педагогічної занедбаності.	Доповідь на з. 1 (модуль 2)
20.	Механізми та форми шкільної дезадаптації.	Доповідь на з. 2 (модуль 2)
21.	Роль сім'ї у профілактиці педагогічної занедбаності.	Доповідь на з. 3 (модуль 2)
22.	Особистісні властивості школярів, які становлять групу ризику щодо виникнення дидактогенії.	Доповідь на з. 4 (модуль 2)
23.	Вікові особливості психологічної профілактики шкідливих звичок.	Доповідь на з. 5 (модуль 2)
24.	Принципи антинаркотичного виховання дітей і підлітків.	Доповідь на з. 6 (модуль 2)
25.	Роль засобів масової інформації у профілактиці шкідливих звичок.	Доповідь на з. 7 (модуль 2)
26.	Умови та критерії ефективності психологічної профілактики шкідливих звичок.	Доповідь на з. 8 (модуль 2)
27.	Методи психологічної діагностики суїцидального ризику.	Доповідь на з. 9 (модуль 2)
28.	Зовнішні ознаки суїцидального ризику.	Доповідь на з. 10 (модуль 2)

29.	Особливості надання невідкладної психологічної допомоги особам групи суїцидального ризику.	Доповідь на з. 11 (модуль 2)
30.	Особливості профілактики неврозів у людей (дітей, школярів, дорослих) з різним типом ВНД.	Доповідь на з. 12 (модуль 2)
31.	Вікові особливості профілактики нервово-психічних порушень.	Доповідь на з. 13 (модуль 2)
32.	Принципи, рівні та методи профілактики депресивних розладів.	Доповідь на з. 14 (модуль 2)
33.	Сучасний стан проблеми поширеності та профілактики нервово-психічних порушень.	Доповідь на з. 15 (модуль 2)
34.	Індивідуально-психологічні особливості людей схильних до професійного вигорання.	Доповідь на з. 16 (модуль 2)
35.	Фази професійного вигорання.	Доповідь на з. 17 (модуль 2)
36.	Роль здорового способу життя у профілактиці професійного вигорання.	Доповідь на з. 18 (модуль 2)
37.	Особистісний підхід до профілактики професійного вигорання.	Доповідь на з. 19 (модуль 2)

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Доповіді, презентації студентів на практичних, лабораторних заняттях, виконання ІНДЗ, двох МКР.

Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, конспектування першоджерел, ведення психологічних тематичних словників.

Завдання до контрольної роботи (тестові завдання).

Модульна контрольна робота № 1

1. Одна з різновидів психологічної допомоги, спрямована на попередження психічних захворювань, реабілітацію психічно хворих людей, а також на збереження, поліпшення і зміцнення психічного здоров'я:

- а) психогігієна;
- б) психопрофілактика;**

- в) психологічне консультування;
- г) реабілітація.

2. До критеріїв психічного здоров'я не відносяться:

- а) усвідомлення і відчуття безперервності, постійності та ідентичності свого фізичного і психічного «Я»;
- б) почуття сталості та ідентичності переживань в однотипних ситуаціях;
- в) рівень фізичної працездатності організму людини;**
- г) критичність до себе і своєї власної психічної продукції (Діяльності) і її результатами.

3. Рівень психічного здоров'я, що характеризується стійкістю до стресових впливів, активним ставленням до дійсності:

- а) адаптивний;
- б) дезадаптивний;
- в) креативний**

4. До факторів ризику порушення психічного здоров'я дитини відносяться:

- а) дефіцит спілкування;
- б) соматичне ослаблення;
- в) формальне спілкування;**
- г) неповна сім'я

5. Діагностика і виявлення психічних змін і захворювань на самій ранній стадії розвитку, а також комплекс заходів, що сприяє одужанню - відноситься до наступного виду психопрофілактики:

- а) первинна;
- б) вторинна;
- в) третинна

6. Первинна профілактика девіантної поведінки в дитячому віці спрямована на:

- а. ліквідацію несприятливих чинників (соціальних та біологічних), що впливають на формування девіантних форм поведінки, підвищення стійкості до цих чинників**
- б. виявлення осіб із нервово-психічними порушеннями
- в. жодне не підходить
- г. лікування захворювань, що супроводжуються порушенням поведінки

7. Первинна профілактика включає основні напрями:

- а. удосконалення соціального життя людей
- б. усунення негативних соціальних чинників
- в. виховання соціально позитивно орієнтованої особистості
- г. усе перелічене вірно**

8. Методи і форми профілактики девіантної поведінки можуть бути:

- а. економічними
- б. культурно-виховними
- в. організаційно-управлінськими
- г. ідеологічними
- д. правовими
- е. усе перелічене вірно**

9. Соціальні чинники, що впливають на девіантну поведінку:

- а. дисгармонійна сім'я
- б. асоціальна неформальна група
- в. терпимість суспільства до деяких антигромадських та аморальних форм поведінки
- г. усе перелічене вірно**

Модульна контрольна робота № 2

10. Основні аспекти впливу мікросередовища на формування девіантної поведінки:

- а. онтогенетичний
- б. психофізіологічний
- в. внутрішньосімейні відносини і тип виховання**
- г. психолого-педагогічний

11. Вторинна профілактика девіантної поведінки має такі основні напрямки:

- а. медичну корекцію виявлених захворювань, ускладнених порушеннями поведінки
- б. усе перелічене вірно**
- в. раннє й активне виявлення осіб із нервово-психічними порушеннями
- г. визначення чинників ризику і виділення груп

12. Завданнями профілактики є:

- а. запобігання розвиткові захворювання раннім діагностуванням та лікуванням
- б. запобігання дії на організм хвороботворної причини
- в. усе перелічене вірно**
- г. запобігання рецидивам хвороби і переходу у хронічну форму

13. Під первинною психічною профілактикою заведено розуміти:

- а. вивчення можливостей запобігання психогенним та психосоматичним хворобам
- б. усе перелічене вірно**
- в. систему заходів, спрямованих на вивчення психічних впливів на людину
- г. вивчення властивостей психіки людини

14. Заходи, що їх відносять до психічної профілактики, спрямовано на:

- а. боротьбу з ранніми інфекціями, що можуть спричинити затримку психічного розвитку, асинхронію розвитку

б. підвищення стійкості психіки до шкідливих впливів

в. усе перелічене вірно

г. правильне виховання дитини

15. Під вторинною профілактикою заведено розуміти:

а. жоден не підходить

б. правильне виховання дитини

в. систему заходів, спрямованих на підвищення стійкості психіки людини до шкідливих впливів

г. систему заходів, спрямованих на запобігання небезпечному для життя або несприятливому перебігу захворювання, що вже розпочалося

16. Вторинна профілактика включає:

а. ранній початок лікування

б. прогноз та запобігання небезпечним для життя хворого станам

в. ранню діагностику захворювання

г. досягнення найповнішої ремісії

д. усе перелічене вірно

17. Третинна профілактика спрямована на запобігання розвитку інвалідності при хронічних захворюваннях завдяки:

а. використанню методів лікувальної та педагогічної корекції

б. систематичному поетапному використанню заходів реадптації

в. усе перелічене вірно

г. вірному застосуванню лікарських та інших засобів

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – іспит.

Питання до іспиту

1. Визначення поняття та специфічні особливості психологічної профілактики.

2. Загальні цілі та завдання психологічної профілактики.

3. Принципи психопрофілактики.

4. Характеристика рівнів психологічної профілактики.

5. Етичні та нормативні вимоги до організації і проведення психопрофілактичної роботи

6. Предмет, суб'єкти та об'єкти психопрофілактичної роботи.

7. Форми та методи психологічної профілактики.

8. Планування та організація психопрофілактичних заходів.

9. Моделі психопрофілактичних програм.

10. Документування психопрофілактичної роботи психолога

11. Напрямки та завдання психопрофілактичної роботи психологічної служби.

12. Види та форми психопрофілактичної роботи психологічної служби.
13. Психопрофілактична робота служби сім'ї та молоді.
14. Профілактична робота служби профорієнтації та працевлаштування населення.
15. Проблеми сучасного стану психопрофілактичної роботи вітчизняної психологічної служби.
16. Організація психопрофілактичної роботи у дошкільних навчально-виховних закладах.
17. Зміст і завдання психопрофілактичної роботи шкільного психолога.
18. Форми та методи психологічної профілактики у школі.
19. Особливості психопрофілактичної роботи у вищих закладах освіти.
20. Визначення поняття та ознаки педагогічної занедбаності.
21. Принципи та методи профілактики педагогічної занедбаності.
22. Визначення, причини та рівні прояву шкільної дезадаптації.
23. Профілактика шкільної дезадаптації.
24. Дидактогенія як різновид шкільного неврозу.
25. Напрямки та методи профілактики дидактогенії.
26. Сучасний стан проблеми поширення шкідливих звичок серед дітей та молоді.
27. Психологічний аналіз чинників формування шкідливих звичок.
28. Моделі психопрофілактики шкідливих звичок.
29. Вікові особливості психологічної профілактики шкідливих звичок.
30. Напрямки та форми профілактики шкідливих звичок серед дітей і молоді.
31. Визначення поняття девіантної поведінки та причини її формування.
32. Психологічні прояви девіантної поведінки.
33. Психологічна класифікація девіантної поведінки.
34. Принципи психологічної профілактики девіантної поведінки.
35. Рівні та умови психопрофілактики девіантної поведінки.
36. Форми і методи психологічної профілактики девіантної поведінки.
37. Сучасний стан проблеми суїциду та його психопрофілактики.
38. Визначення поняття суїцидальної поведінки.
39. Мотиви та причини суїцидальної поведінки.
40. Види суїциду. 5. Суїцидальна превенція.
41. Аналіз видів профілактики суїцидальної поведінки.
42. Загальна характеристика доклінічних нервово-психічних порушень.
43. Психогенії: визначення, форми, причини виникнення.
44. Основні напрямки профілактики нервово-психічних порушень.
45. Психологічні заходи запобігання нервово-психічних порушень.
46. Визначення та причини професійного вигорання.
47. Складові та симптоми професійного вигорання.
48. Основні напрямки профілактики професійного вигорання.
49. Заходи профілактики професійного вигорання.
50. Методи психопрофілактики професійного вигорання.
51. Аналіз проблеми культової психічної залежності особистості.
52. Характеристика та типи деструктивних культів.
53. Прийоми і засоби деструктивного контролю свідомості.
54. Рівні та заходи профілактики культової психічної залежності.

55. Назвіть специфічні особливості психологічної профілактики як окремого виду діяльності практичного психолога.
56. Охарактеризуйте особливості планування психопрофілактичної роботи психолога закладу освіти.
57. Охарактеризуйте форми педагогічної занедбаності.
58. Розкрийте роль засобів масової інформації у профілактиці шкідливих звичок.
59. Охарактеризуйте форми та методи профілактики шкідливих звичок серед учнівської молоді.
60. Розкрийте роль сім'ї у профілактиці шкідливих звичок.
61. Назвіть методи психологічної діагностики суїцидального ризику.
62. Розкрийте психологічний зміст поняття "девіантна поведінка".
63. Охарактеризуйте види суїциду.
64. Принципи психологічної профілактики девіантної поведінки.
65. Назвіть принципи та методи профілактики депресивних розладів
66. Назвіть групи чинників (факторів) нервово-психічних порушень та основні методи їх нейтралізації (послаблення, усунення).
67. Обґрунтуйте необхідність психологічної профілактики професійного вигорання.
68. Назвіть чинники професійного вигорання
69. Визначте роль професійного консультування та профдіагностики як засобу профілактики професійного вигорання.
70. Охарактеризуйте реакції на стрес в умовах роботи.
71. Назвіть потенційні виробничі стресори.
72. Обґрунтуйте індивідуальні розходження в сприйнятливості до стресу.
73. Охарактеризуйте ресурси стійкості до стресу.
74. Назвіть психопрофілактичні принципи поліпшення обстановки на роботі.
75. Назвіть життєві ситуації, що описують як критичні. Типологія критичних ситуацій.
76. Охарактеризуйте поняття «стрес». Ознаки стресової напруги.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо	D: 65 – 69 б.

викладеної інформації.	
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	Е: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	5	2	10
Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	5	2	10
ІНДЗ	20	1	20
Модульна контрольна робота	10	2	20
Іспит			40
максимальна кількість балів			100

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 150 год. Лекції: 22 год. Семінарські – 18 год. Практичні: 14 год. Лабораторні: 20 год. Самостійна робота: 76 год.

	I	II	III					VIII	X	XI	XII									
Модулі	I модуль							II модуль												
Лекції	4	2	2	2	2			2	2	4	2	2	2							
Дати																				
Теоретичні розділи	Основи психологічної профілактики							Напрямки профілактичної роботи у практичній психології												
Теми лекцій	Психологічна профілактика як окремих вид діяльності	Методика планування та організації психопрофілактичних заходів	Психологічна профілактика в структурі діяльності психологічної служби	Психологічна профілактика у закладах освіти самовдосконалення	Задачі, методи та напрями психогігієни			Психопрофілактика педагогічної занятності, шкільної дезадаптації та	Психологічна профілактика шкідливих звичок	Психологічна профілактика девіантної поведінки	Психопрофілактика нервово-психічних порушень	Психологічна профілактика професійного вигорання	Психопрофілактика конфліктних ситуацій в освітньому середовищі							
	III	IV	V	V	VI	VI	VI I	IX	IX	X	XI	XII	XII	XI II	X IV					
Модулі	I модуль							II модуль												

Практичні заняття	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
Дати																					
Теми	Зміст психопрофілак ічної роботи	Психологічна профілактика в структурі діяльності психологічної служби	Психологічна профілактика у закладах освіти					Психопрофілак тика педагогічної занедбаності, шкільної дезадаптації та дидактогенії	Психологічна профілактика шкідливих звичок	Психологічна профілактика нервово-психічних порушень та суїцидальної	Психологічна профілактика професійного вигорання										
Модулі	I модуль							II модуль													
Самостійна робота	опрацювання теоретичного матеріалу, індивідуальні завдання.							опрацювання теоретичного матеріалу, індивідуальні завдання.													
Поточний контроль	МКР № 1							МКР № 2													
Підсумковий контроль	іспит																				

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Ільїна, Ніна Михайлівна. Загальна психологія: теорія та практикум [Текст] : підручник / Н. М. Ільїна, С. О. Мисник. - Суми : Університетська книга, 2021. - 369 с
2. Волженцева, Ірина Вікторівна Загальна психологія (курс лекцій з навчальними тестовими завданнями) [Текст] : навч. посіб. у 2 ч. для студентів ЗВО спец. 053 Психологія, 012 Дошк. освіта / Ірина Волженцева, Наталія Харченко ; Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі. - Переяслав : Домбровська Я. М., 2021 . Ч. 1. - 2021. - 393 с.
3. Волошенко, М. О. Психологія професійного спілкування [Текст] : навч. посіб. / М. О. Волошенко, О. В. Азаркіна. - Херсон : Олді плюс, 2021. - 278 с..
4. Бондарчук О.І. Бондарчук Л.І. Основи психології та педагогіки: Курс лекцій. – К.: МАУП, 2002. –168с.
5. Клейнман, Пол. Психологія 101. Факти, теорія, статистика, тести й таке інше [Текст] / Пол Клейнман ; [пер. з англ. Ю. Кузьменко]. - Харків : КСД, 2021. - 240 с..
6. Бабелюк, О. В. Психологія травмуючих ситуацій [Текст] : [навч.-метод. посіб.] / Бабелюк О. В., Гоцуляк Н. Є. - Кам'янець-Подільський : Друкарня "Рута", 2021. - 107.
7. Медична психологія [Текст] : підруч. для студентів закл. вищ. мед. освіти / [Осокіна О. І. та ін.] ; під заг. ред. проф. О. І. Осокіної ; Донец. нац. мед. ун-т, ПВНЗ "Київ. мед. ун-т". - Краматорськ ; Київ ; Слов'янськ : Хортиця, 2021. - 203 с.
8. Психологія здоров'я людини [Текст] : навч.-метод. посіб. / [І. В. Толкунова та ін.] ; за ред. Толкунової І. В. ; Каф. психології і педагогіки Нац. ун-ту фіз. виховання і спорту України. - Київ : Талком, 2021. - 242 с.
9. Легендзевич, Галина Ярославівна. Порівняльна психологія та психофізіологія [Текст] : навч. посіб. / Г. Я. Легендзевич, Г. М. Закалик ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. - 215, [1] с.
10. Яковицька, Лада Савеліївна. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / Л. С. Яковицька ; Нац. авіац. ун-т. - Київ : НАУ, 2021. - 170, [1] с
11. Кальницька, Юлія Сергіївна. Соціальна психологія в Україні. Друга половина XIX- початок XX століття [Текст] : навч. посіб. (хрестоматія) / Юлія Кальницька ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. - Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. - 264 с

Додаткова

1. Актуальні проблеми освітньо-реабілітаційного простору: педагогіка, психологія, соціологія [Текст] : монографія / за заг. ред. д-ра пед. наук., проф. В. В. Нечипоренко, за ред. д-ра пед. наук, доц. М. А. Дергач ; Комун. закл.

вищ. освіти "Хортиц. нац. навч.-реабілітац. акад." Запоріж. облради. - Запоріжжя : Вид-во Хортиц. нац. акад., 2021 . Т. 1 / [В. Й. Бочелюк та ін.]. - 2021. - 218 с..

2. Мартиненко С. М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи (навчально-методичний посібник) / С. М. Мартиненко // К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. – 264 с

3. Митник О.Я. Психологія навчання як цілісного творчого процесу / О.Я. Митник // Відкритий урок – 2005. – № 23–24. – С. 34 – 36.

4. Митник О.Я. Як навчити дитину мистецтва мислення / Олександр Якович Митник. – К.: Початкова школа, 2006. – 104 с.

5. Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес: теорія і практика / за ред. В.І. Бондаря, упорядкув. О.Я. Митника. – К.:Початкова школа, 2011. – 384 с.

6. Психологія освітнього менеджменту [Текст] : навч.-метод. посіб. / [уклад. Л. В. Мафтин] ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича : Рута, 2021. - 295 с.

7. Омельченко, Вікторія Вікторівна Соціальна психологія та конфліктологія [Текст] : навч. посіб. / В. В. Омельченко ; Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. - Харків : ХНУРЕ, 2020 . Ч. 1 : Соціальна психологія : навч. посіб для студентів усіх спец. і форм навч. - 2021. - 173 с.

8. Яремчук, Оксана Василівна. Історична психологія: націєтворчий потенціал [Текст] : монографія / О. В. Яремчук ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Кам'янець-Подільський : Рута, 2021. - 149 с

9. Ткаченко, Олександр Анатолійович. Психологія акмеологічного розвитку особистості [Текст] : автореф. дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.01 / Ткаченко Олександр Анатолійович ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. - Київ, 2021. - 44 с.

10. Татенко, Віталій Олександрович. Соціальна психологія націєтворення: суб'єктно-вчинковий підхід [Текст] : монографія / В. О. Татенко ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. - 141 с

11. Климчук, Віталій Олександрович. Психологія посттравматичного зростання [Текст] : монографія / В. О. Климчук ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. - 156, [1] с.

Інтернет-ресурси

1. https://stud.com.ua/85543/psihologiya/metodika_vikladannya_psihologiyi

2. http://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/library/pidruchniki/psihologiya/metodika_vikladannya_psihologii.html

3. <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D0%BA>

[%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf?id=1c
ce4002-ce8d-4991-809f-f0fcd3d3994b](#)